

SANTA MAGDALENA. Cervera.

SANT PERE EL GROS. Cervera.

Monument a la Generalitat

És obra de Josep M. Subirachs, del 1982. Les quatre columnes representen, òbviament, les quatre barres de la bandera de Catalunya.

SANTA MAGDALENA (CERVERA)

Se'n conserven únicament unes restes en estat lamentable, que segueixen degradant-se dia a dia. Corresponen a un edifici del segle XIV, i formava part d'un antic hospital de leprosos.

SANT PERE EL GROS (CERVERA)

És als afores de Cervera. Es tracta d'una església del segle XI, romànica, per tant, construïda segons formulacions pròpies de l'arquitectura llombarda de l'esmentat segle XI. És un dels millors exemplars de l'arquitectura medieval catalana de tipologia de nau amb planta circular.

Fou cedida el 1081, al monestir de Ripoll, que hi establí un priorat benedictí, del qual aquesta església és l'únic vestigi que en resta.

Malfrat el seu estat d'abandonament s'hi construï un retaule neoclàssic. Avui és troba en bon estat de conservació, gràcies a la restauració que s'hi va fer l'any 1960.

Recopilació i fotos: Vicenç Mateu

AARS

AMICS DE L'ART ROMÀNIC DE SABADELL

Núm. 89

27 de setembre de 2009

LA SEGARRA

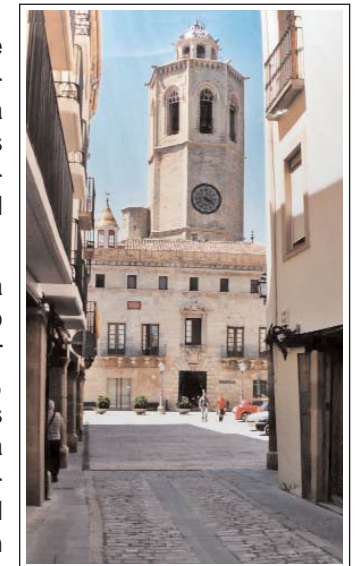
CERVERA

Orígens

Cervera és la capital de la comarca de la Segarra. Té una població d'uns 7.450 habitants.

Els orígens de la vila sembla que s'han de situar en un lloc deshabitada de les terres lleidatanes on, el 1026, els comtes de Barcelona concediren terrenys per establir-se a tres famílies camperoles. Posteriorment, i per consolidar llur domini, els comtes construïren el primer castell (Castrum Cervaris)

A partir de 1149, un cop consolidada la frontera cristiano-musulmana, la població s'expandí ràpidament com a vila closa, és a dir com una població típica de l'època medieval, protegida per muralles, sense edificacions extramurs. Gràcies a privilegis reials, la vila pogué eximir-se d'imposicions feudals, convertint-se en Confraria el 1182, en Consulat el 1217 i, a partir del 1267, fins a l'actualitat, en Paeria. El 1702 el rei Felip V^e concedí a la vila el títol de Ciutat.

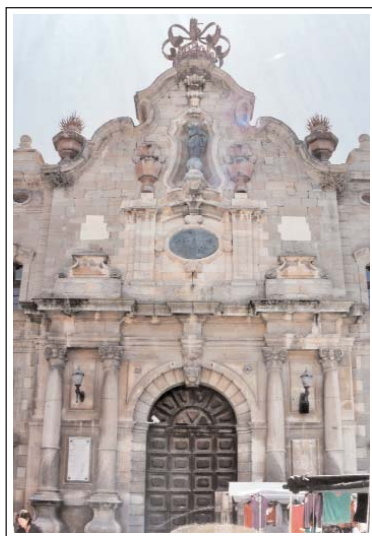

CERVERA. Des del carrer Major, la Paeria i el campanar de Santa Maria.

Universitat

Després de la Guerra de Successió, el rei Felip V^e suprimí les cinc universitats que hi havia llavors a Catalunya. Cervera, que havia quedat molt devastada pel conflicte, envià una ambaixada de bona voluntat i lleialtat al rei i obtingué poder per instaurar a la ciutat l'única universitat permesa a Catalunya. Això fou molt profitós per a Cervera, car molts estudiants es quedaven a viure-hi mentre duraven llurs estudis, amb les conseqüents despeses, beneficioses per a la ciutat.

L'edifici fou bastit entre 1717 i 1740. Té planta rectangular, i torres prismàtiques als angles, és d'estil neoclàssic, amb ornaments barrocs a la façana. El 1842, els estudis universitaris foren traslladats a Barcelona. Actualment l'edifici alberga l'Arxiu Comarcal de la Segarra, l'Institut Francès, una biblioteca, etc.

CERVERA. Façana principal de la Universitat

Muralles

Es varen començar a construir durant el regnat de Pere el Cerimoniós, és a dir el segle XIV. Encerclaven la vila per la zona oriental, quasi paral·leles al carrer Major. Han estat reconstruïdes recentment.

Església de Santa Maria

És d'estil gòtic català. La planta de l'edifici és de creu llatina, de tres naus, amb capelles laterals entre els contraforts. La coberta és de volta de creueria i estrellada, als extrems del transsepte. A l'extrem del braç nord del creuer s'aixeca la torre del campanar, de planta octogonal.

Dels seus orígens romànics conserva la imatge de la Verge amb el Nen, al costat de la porta de la sagristia, i la Verge Bruna del Coll de les Sabines, del segle XIII, que és la patrona de Cervera. També al mur de migdia, i d'origen romànic, conserva una porta esculpida, sota un porxo d'estil gòtic, anomenada de Sant Martí, pel tema que té esculpit al timpà, Sant Martí partint-se la capa amb un pobre. L'església de Santa Maria forma part de la xarxa de Monuments Nacionals.

Fossat

Fou el cementiri de l'església de Santa Maria. Actualment és com un mirador des d'on es divisa tota la comarca. Al sud veiem la torre del castell de Granyera i, a la pineda de la dreta hi havia hagut el castell de Cervera.

Paeria

La Paeria, Casa de la Vila o Ajuntament, està ubicada a la plaça Major. L'edifici fou construït el segle XVIII. Són destacables les mènsules de sota els balcons que representen, d'esquerre a dreta, les virtuts que havien de tenir els comerciants, els cinc sentits, i, en la més recent, els temes estan relacionats amb la presó. A l'interior de l'edifici hi ha un pou de gel del segle XIII.

Els porxos de la plaça Major, construïts a partir de 1401, seguien tot el carrer Major, però actualment només en queden dos de petits.

Carrer Major

És la veritable artèria de la ciutat. Arrenca des de la plaça Major i hi trobem tot un seguit d'edificis, testimonis del seu passat d'esplendor.

L'antic Hospital de Sant Joan de Jerusalem, casa delmera de l'orde dels Hospitalers, de la qual en destaca la creu de Malta que es conserva a sobre la porta. Actualment és la seu del Museu del Blat i de la Pagesia

Cal Rezquin, antiga residència dels senyors de Pedrolo (família de l'eminent escriptor Manuel de Pedrolo).

El Carreró de les Bruixes era un antic camí de ronda que deixa entreveure l'estructura medieval de la ciutat. Data del segle XIII. Des de fa més de trenta anys, cada any, durant els tres últims dies del mes d'agost, s'hi celebra un aquelarre amb correfocs, diables, bruixes, focs artificials, el ball de la Polla, la fira del Gran Boc, etc. En principi la festa se circumscriu al carreró, però amb el temps, s'ha anat estenent a tota la part antiga de la ciutat: Universitat, plaça Major, el Fossar... amb gran èxit i assistència massiva (l'any passat, 2008, foren unes trenta mil persones). Fins i tot s'hi celebra una festa per a la quitxalla, que hom anomena "l'aquerralet."

El conjunt arquitectònic de la Companyia de Jesús és on hi havia hagut l'església de Sant Benet on, l'any 358, es reuniren les Corts Catalanes, presidides per Pere el Cerimoniós i es constituí, per primer cop la Generalitat de Catalunya. Durant l'època universitària fou col·legi de Sant Carles, dels jesuïtes, i un dels seus deixebles fou el sacerdot i filòsof Jaume Balmes.

CERVERA. EDIFICI DE LA PAERIA. Detall de les mènsules d'un dels balcons.